

Cervera 10 de juny de 1957.

Sr. Iu Bohigas.

Salt.

Benvolgut amic: Ben de pressa, com ~~de~~ demanava, vaig rebre l'original corregit de l'amor aquell que truca. Moltes mercès. Un parell de dies abans, havia rebut la seva carta - això dels impresos sempre tarda una mica més - i l'endemà mateix vaig girar-li, per correu, les cent pessetes. Suposo les ~~ha~~ rebut.

No cal dir que he acceptat totes les correccions, o gairebé totes, millor dit. Per exemple, el ludeixo el mot "assabentat" en lloc de l'inadmissible "enterat", i escric "quan has sabut" en comptes de "quan t'has enterat". Si a mi "assabentat" no m'és gens d'estrany, ~~ho~~ fóra, almenys a Cervera, per la major part d'espectadors. I són ells els que escolten, no solament jo.

Es aplicant, quan les he recordades, les vostres observacions de l'anterior obra corregida, que he escrit aquesta una mica millor. Perquè el cert és que, malgrat haver adquirit la Gramàtica Catalana, de Fabra, publicada darrerament per l'Editorial Teide, no estudio gens de català. El que faig, això sí, és llegir al ralenti quan es tracta d'escriptors de confiança, un Pla, un Benlloch, un Figuerel, i, dels joves, un Espinàs, un Ferran de Pol... I és que a mi no em convé, per l'estrany que pugui semblar-li, un lèxic extens: m'interessa, i per teatre d'una manera exclusiva, el llenguatge de la plaça. I aquest, tant en català com en altres idiomes, és tan limitat! No fa gaires dies vaig llegir que Pío Baroja no havia passat d'emprar, al llarg de tota la seva dilatada obra, un total

em sembla que de vuit a nou mil paraules.

Respecte a les observacions que vostè em fa sobre les combinacions d'infinitiu i pronom, no cal dir que les trobo tan fonamentades, tan evidents, que només em resta afegir, com a comentari, "Bohigas dixit". I vostè sap la consideració que li tinc perquè no s'hi pugui veure, en això, ni un senyal d'ironia. M'hauré de decidir, sí, per les grafies literàries, confiant, però, que en ésser representades les obres que les continguin, el director del grup tingui el bon sentit - i en això sí que no hi ha ortodòxia que em pugui convèncer del contrari - de fer-les pronunciar segons el costum de la contrada.

Durant la segona quinzena d'aquest mes, miraré d'enllestir d'una manera definitiva el text de "El fabricant de nadals". Després, és molt probable que escrigui una cosa que em volta pel cap fa temps, de teatre per a infants i de cara a un concurs anual que es celebra a Sabadell. Se'n diu "El reiet de l'oliveta". Una de les raons que em faran decidir a escriure aquesta obra és precisament que, per tractar-se de teatre per a petits, m'hauré d'esmerçar el màxim a assolir un llenguatge el més clar, el més senzill possible, qual cosa correspon al més teatral possible. Nosaltres ens hem d'afanyar a dir amb set paraules el que també es pot dir amb vuit. I per això, escriure per a infants, em sembla un bon, un positiu aprenentatge.

Fins a una altra, senyor Bohigas. Salutacions molt cordials per a la seva esposa i fills, i tota l'amistat del seu affm.,

Ramon Ferrull